

NRL Rekenwijzer

2013

REKENMEESTERS EN GERECHTELIJKE DESKUNDIGEN

NRL is zich bewust van haar taak een zo betrouwbaar mogelijke Rekenwijzer te verzorgen. Niettemin kan NRL geen aansprakelijkheid aanvaarden voor onjuistheden die eventueel in deze Rekenwijzer voorkomen.

1. De professionele schadeberekening

Wanneer een personenschadeberekening laten maken?

In onderstaande situaties dient er zowel naar inzicht van de Stichting Bevordering Kwaliteit Personenschadeberekening als naar inzicht van NRL altijd een professionele schadeberekening gemaakt te worden bij:

1. verschenen schade van 5 jaar of meer
2. toekomstschade
3. schade van een zelfstandig ondernemer
4. kindschade en schade bij jeugdigen
5. overlijdensschade

Wat zijn de minimumeisen waar een personenschadeberekening aan moet voldoen?

1. De schadeberekening dient als componenten te bevatten:
  - a. inkomensschade ten tijde van de gebeurtenis (momentopname);
  - b. inkomensschade als gevolg van het tijdsverloop (vanaf gebeurtenis tot einde leven) (bijvoorbeeld: zie hoofdstuk 'NRL-wegwijzer WIA' en hoofdstuk 'NRL-wegwijzer pensioenschade');
  - c. schade als gevolg van het verschil in (hoogte en soort) inkomen zonder en met gebeurtenis (hoogte: bijvoorbeeld negatieve inkomsten eigen woning) (soort: inkomsten uit tegenwoordige arbeid, bijvoorbeeld: kinderopvangtoeslag, arbeidskorting, doorwerkbonus, inkomensafhankelijke combinatiekorting);
  - d. schade als gevolg van het verschil in verzamelinkomen (waarin begrepen belastbaar inkomen in box 3) na betaling schadevergoeding (bijvoorbeeld: belastingschade, huurtoeslag, kindgebonden budget, eigen bijdragen voor PGB en AWBZ).
2. Uit het rapport, de schadeberekening en de bewijsstukken moet op begrijpelijke, transparante en controleerbare wijze afgeleid kunnen worden hoe de ten behoeve van de berekening ingevoerde bedragen tot stand zijn gekomen.
3. Er dient gebruik te worden gemaakt van algemeen geaccepteerde rekensoftware die alle fiscale en overige wet- en regelgeving correct toepast.

Waarom een onafhankelijke rekenmeester?

In de 'Code van Tilburg' wordt zowel door verzekeraars als door belangenbehartigers het nut van het maken van een schadeberekening benadrukt.

Dat het maken van een schadeberekening in de Code van Tilburg ook wordt gestimuleerd, vindt zijn oorzaak in het feit dat zowel verzekeraars als belangenbehartigers zich realiseren dat een schadeberekening onmisbaar is niet alleen voor een juiste berekening van een personenschade, maar ook voor een correcte afwikkeling daarvan. NRL omarmt deze visie.

De belangenbehartiger en de WA-expert hebben op basis van de wet ten opzichte van hun opdrachtgever (benadeelde en verzekeraar) zowel de verplichting tot 'zorg van een goed opdrachtnemer' als de verplichting tot 'verantwoording' (vergelijk artikelen 401 en 403 boek 7 BW). Dit houdt onder meer in dat zij:

1. te allen tijde aan de opdrachtgever verantwoording af moeten kunnen leggen over hetgeen zij doen en gedaan hebben;
2. hun beslissing moeten kunnen motiveren waarom zij wel of niet een onafhankelijke deskundige hebben ingeschakeld om een professionele schadeberekening te maken;
3. moeten kunnen onderbouwen waarom wel of niet een schikkingsvoorstel is geaccepteerd.

De ultieme wijze om aan deze verplichtingen te voldoen wordt gerealiseerd door het inschakelen van een onafhankelijke deskundige, zoals NRL. NRL maakt een schadeberekening met uitgebreide toelichting waarbij de financiële situatie van de benadeelde in kaart wordt gebracht. Deze berekening is volledig transparant, controleerbaar en onderbouwd.

In de rechtspraak is herhaaldelijk bepaald dat:

- het opstellen van een schadeberekening een ingewikkelde materie is;
- een schadeberekening door een deskundige bijdraagt aan onderbouwing van de stellingen en versterking van de bewijspositie;
- de schadeberekeningen van onafhankelijke deskundigen hun nut hebben bewezen.

Een versterkend argument voor de benadeelde/belangenbehartiger is dat de kosten van een schadeberekening door een onafhankelijke deskundige op basis van de wet en rechtspraak in beginsel voor rekening van de aansprakelijke partij komen.

Voor verzekeraars is een extra argument, dat door het laten opstellen van een professionele berekening door een onafhankelijke deskundige de doelstelling van de Code van Tilburg zoveel mogelijk benaderd wordt.

Verzekeraars die voldoening aan hun wettelijke plicht (vergoeding van de werkelijke schade) als doelstelling hebben, beschikken immers over een zo zorgvuldig mogelijk opgemaakte schadeberekening. Verzekeraars kunnen zich door middel van een dergelijke berekening ook verantwoorden tegenover eventuele herverzekeraars.

Daarnaast kan een onafhankelijke deskundige beide partijen inzicht geven in de rekenkundige consequenties van de gewenste uitgangspunten.

Twee weten meer dan één, terwijl de uitkomst van één plus één soms drie kan zijn (in overleg wordt de feitelijke informatie vanuit de rekenkundige invalshoek beoordeeld met vaak volstrekt nieuwe bevindingen en doorbraak van impasses tot gevolg).

Waarom NRL?

NRL vervaardigt een schadeberekening die in elk opzicht voldoet aan de eisen die aan een schadeberekening van een onafhankelijke deskundige kunnen worden gesteld.

NRL, de onmisbare schakel tot een rechtvaardige uitkomst!

---

2. Wat doet NRL bij een personenschadeberekening?

In het kader van een personenschadeberekening berekent NRL bij verlies van arbeidsvermogen/verlies van levensonderhoud:

Stappenplan	Letselschadeberekening	Overlijdensschadeberekening per gezinslid
Situatie zonder gebeurtenis (hypothetische situatie)	<ul style="list-style-type: none"> - het netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen) - arbeidsvermogen niet in geld (zelfwerkzaamheid, huishoudelijke hulp, opvang kinderen, e.d.)	<ul style="list-style-type: none"> - het netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen) - de behoefte <i>elk</i> jaar bestaande uit:<ul style="list-style-type: none"> - aandeel in de vaste lasten - variabele lasten - levensonderhoud in natura (zelfwerkzaamheid, huishoudelijke hulp, opvang kinderen, e.d.)
Situatie met gebeurtenis (werkelijke/alternatieve en prognostische situatie)	<ul style="list-style-type: none"> - het netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen)	<ul style="list-style-type: none"> - het toegerekende netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen)
Schade per jaar (gedurende de gehele looptijd)	Het verschil tussen: <ul style="list-style-type: none"> - enerzijds: het netto-inkomen in de situatie <i>zonder</i> gebeurtenis - anderzijds: het netto-inkomen in de situatie <i>met</i> gebeurtenis	Het verschil tussen: <ul style="list-style-type: none"> - enerzijds: de behoefte in de situatie <i>zonder</i> gebeurtenis - anderzijds: het toegerekende netto-inkomen in de situatie <i>met</i> gebeurtenis
Schade som ineens (contante waarde d.m.v. kapitalisatie)	Het totaalbedrag: <ul style="list-style-type: none"> - tot kapitalisatiedatum: optelsom van de jaarlijkse schadebedragen (verschenen schade) - vanaf kapitalisatiedatum: de contante waarde van de jaarlijkse schadebedragen (toekomstschade) - vanaf kapitalisatiedatum: fiscale component	

---

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

1. Gebeurtenis	
<ul style="list-style-type: none"> - Datum - WAM-schade wel/niet - Aansprakelijkheid (percentage) 	
2. Personen	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> - Slachtoffer (naam + geboortedatum) - Partner (naam + geboortedatum) - Kind (naam elk kind + geboortedatum) 	NRL berekent op verzoek meerdere scenario's, waardoor inzicht verkregen wordt in de bandbreedte waarbinnen de schade zich afspeelt.
3. Omschrijving situaties (slachtoffer/gezinslid)	
3.1. Situatie voor gebeurtenis - werkelijke situatie (geschiedschrijving)	Toelichting
	<i>Werkelijke situatie</i> Hier gaat het om de geschiedschrijving tot gebeurtenis, bij voorkeur gedocumenteerd.
3.2. Situatie zonder gebeurtenis - hypothetische situatie (uitgangspunten)	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> a. vanaf gebeurtenis tot ingangsdatum pensioen b. vanaf ingangsdatum pensioen tot overlijden c. arbeidsvermogen niet in geld/levensonderhoud in natura d. vaste lasten (alleen bij overlijdensschade) 	<i>Hypothetische situatie</i> Hier gaat het om de niet-bestaande situatie zonder gebeurtenis, namelijk de situatie waarin de gebeurtenis wordt weggedacht. Aangegeven dient te worden hoe de carrière zich ontwikkeld zou hebben indien zich geen gebeurtenis zou hebben voorgedaan. Als uitgangspunten kunnen worden genomen: <ul style="list-style-type: none"> - de carrière wordt voortgezet op dezelfde wijze als die zich in de periode voor de gebeurtenis ontwikkeld heeft, met de daarbij behorende pensioenopbouw. In dat geval behoeven er geen verdere gegevens verstrekt te worden; - indien er sprake zou zijn geweest van demotie/promotie dan dient aangegeven te worden wanneer er demotie/promotie zou plaatsvinden met de financiële consequenties daarvan; - wijziging van het aantal te werken uren met opgave van data en wijzigingspercentage parttimefactor.
3.3. Situatie met gebeurtenis - werkelijke/alternatieve en prognostische situatie (uitgangspunten)	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> a. vanaf gebeurtenis tot heden b. vanaf heden tot ingangsdatum pensioen c. vanaf ingangsdatum pensioen tot overlijden d. arbeidsvermogen niet in geld/levensonderhoud in natura e. vaste lasten (alleen bij overlijdensschade) 	<i>Werkelijke situatie</i> Het gaat om de geschiedschrijving vanaf gebeurtenis tot heden, bij voorkeur gedocumenteerd.
	<i>Alternatieve situatie</i> In de situatie met gebeurtenis dient van een andere dan van de werkelijke situatie uitgegaan te worden. In dat geval dient te worden vermeld op welke punten er afwijkingen zijn.
	<i>Prognostische situatie</i> In de situatie met gebeurtenis dient het vermoedelijke, toekomstige verloop van het inkomen aangegeven te worden.
	<i>Vaste lasten</i> Hier gaat het om de wijze van vaststellen van vaste lasten, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - werkelijke kosten (zie NRL-checklist vaste lasten) - volgens NIBUD-referentiebudgetten of CBS - percentage van het netto-gezinsinkomen
4. Kapitalisatie (uitgangspunten)	
<ul style="list-style-type: none"> - Datum waarop gekapitaliseerd moet worden - Percentage rendement - Percentage inflatie - Vrijstelling(en) box 3 	Toelichting
	Aangegeven dient te worden per welke datum er gekapitaliseerd moet worden en welke percentages er voor het veronderstelde toekomstige rendement en de veronderstelde toekomstige inflatie moeten worden aangehouden. Het verschil tussen deze twee grootheden vormt de zogenaamde 'rekenrente'. Standaard wordt uitgegaan van een rekenrente van 3% (6% rendement en 3% inflatie).

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

NRL- checklist uitgangspunten

Letselschadeberekening werknemer

NRL destilleert alle uitgangspunten uit de door opdrachtgever verstrekte bescheiden. Indien opdrachtgever geen wijzigingen aangeeft, zet NRL in principe gedurende de gehele looptijd van de berekening de lijn van het inkomen voort, rekening houdend met wetgeving en relevante bepalingen.

<p>Gewenste bescheiden Werkelijke situatie Minimaal 1 jaar voor gebeurtenis tot heden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loonstroken - UWV-beslissingen - Uitkeringsspecificaties - Jaaropgaven - Belastingaangiften - Pensioenoverzichten (UPO's) 	<p>Personalia</p> <p>Naam Geboortedatum Datum gebeurtenis Burgerlijke staat</p>	<p>Rekengegevens</p> <p>Looptijd van-tot Pensioenleeftijd</p> <p>Kapitalisatie</p> <p>Kapitalisatiedatum Rendement in procenten Inflatie in procenten Vrijstelling box 3 ja/nee</p>
--	--	---

Ontbreken er bescheiden? Ja

Nee

Wijzigingen? Ja

Nee

Geef nadere instructies op basis van onderstaand schema

Vermeld personalia en rekengegevens en stuur deze met alle bescheiden op.

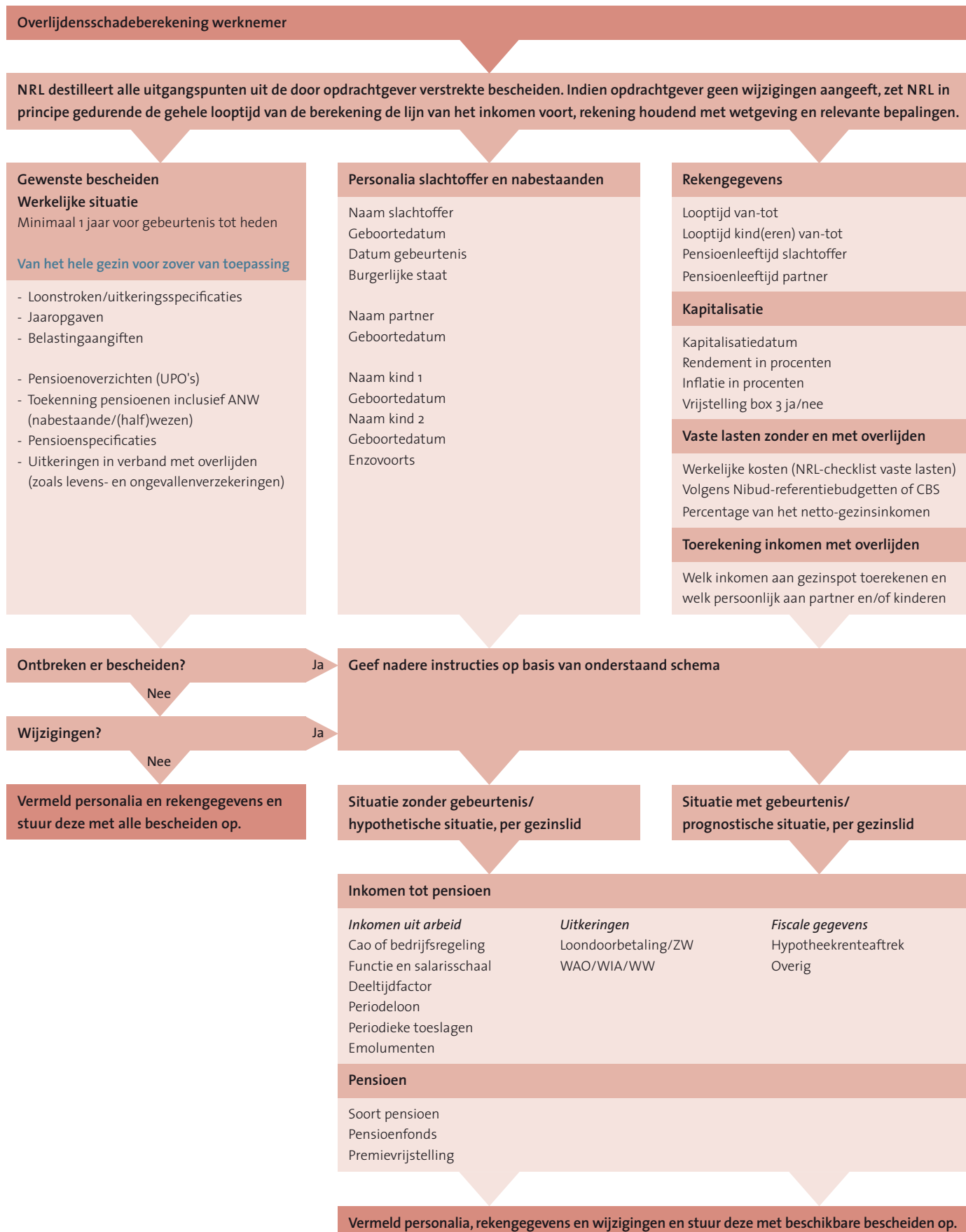
Situatie zonder gebeurtenis/ hypothetische situatie	Situatie met gebeurtenis/ prognostische situatie
--	---

Inkomen tot pensioen		
<i>Inkomen uit arbeid</i>	<i>Uitkeringen</i>	<i>Fiscale gegevens</i>
Cao of bedrijfsregeling	Loondoorbetaling/ZW	Hypotheekrenteaftrek
Functie en salarisschaal	WAO/WIA/WW	Overig
Deeltijdfactor		
Periodeloon		
Periodieke toeslagen		
Emolumenten		
Pensioen		
Soort pensioen		
Pensioenfonds		
Premievrijstelling		

Vermeld personalia, rekengegevens en wijzigingen en stuur deze met beschikbare bescheiden op.

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

NRL- checklist uitgangspunten

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

NRL-checklist vaste lasten

Kopiëren of downloaden op www.nrl.nl (onder button 'Voorlichting', onder 'Rekencijfers' onder 'Rekenwijzer') en invullen (deze lijst is niet limitatief)

1. Woonlasten (per jaar)

- a. Indien u een huurwoning heeft, wat is de huur?
€ _____ x 12 = € _____
Huurtoeslag op jaarbasis (voorheen huursubsidie) € _____ (minus)
Huurkosten (per saldo) € _____
- b. Indien u een eigen woning heeft, heeft u een hypotheek? Ja Nee
Zo ja, wat voor soort hypotheek? Spaar Leven
 Annuïteit Lineair
 Anders, nl.: _____
Wat is het afgesproken rentepercentage? _____ %
Wat was de hypotheekschuld voor overlijden? € _____
Wat is het rentebedrag? € _____
Indien van toepassing, wat is het bedrag van de aflossing? € _____
Wat is de woz-waarde? € _____
- c. Indien hypotheek gewijzigd na overlijden nieuwe gegevens bijsluiten
- d. Kosten gas € _____
- e. Kosten elektra € _____
- f. Kosten water € _____
- g. Gemiddelde kosten onderhoud woning € _____
- h. Type woning Eengezins Vrijstaand
 Flat
 Maisonnette 2 onder 1 kap
 Anders, nl.: _____
- i. Tuin? Ja, _____ m²
 Nee
- j. Wat is de totale nieuwwaarde van uw inboedel? € _____
Hoogte van de afschrijving inboedel € _____
- k. Overige € _____
- Totaal 1 €

2. Autokosten (per jaar)

- a. Bezit auto? Ja Nee
- b. Zo ja, merk/type _____
- c. Brandstof Benzine Diesel LPG
- d. Kilometers _____ km
- e. Brandstofkosten € _____
- f. Cataloguswaarde € _____
- g. Leeftijd auto bij aanschaf _____ jaar
 Nieuw
- h. Gebruiksduur auto _____ jaar
- i. Kosten onderhoud € _____
- j. Afschrijving (combinatie f, g en h) € _____
- k. Wegenbelasting € _____
- l. Lidmaatschap ANWB € _____
- m. Autoverzekeringen € _____
- n. Overige € _____
- Totaal 2 €

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

3. Verzekeringen (per jaar)

a. Premie (particuliere) aansprakelijkheidsverzekering	€ _____
b. Premie opstalverzekering	€ _____
c. Premie inboedelverzekering	€ _____
d. Premie ongevallenverzekering	€ _____
e. Premie levensverzekeringen	€ _____
f. Premie rechtsbijstandverzekering	€ _____
g. Premie begrafenisverzekering	€ _____
h. Overige	€ _____
Totaal 3	€ <input type="text"/>

4. Gemeentelijke belastingen (per jaar)

a. Onroerendezaakbelasting	€ _____
b. Rioolrechten	€ _____
c. Reinigingsrechten/afvalstoffenheffing	€ _____
d. Verontreinigingsrechten oppervlaktewater	€ _____
e. Waterschapslasten	€ _____
f. Overige	€ _____
Totaal 4	€ <input type="text"/>

5. Algemene kosten (per jaar)

a. Telefoonkosten	€ _____
b. Abonnementen kranten en tijdschriften	€ _____
c. Overige abonnementen	€ _____
d. Abonnement internet en televisie	€ _____
e. Lidmaatschap verenigingen	€ _____
f. Overige	€ _____
Totaal 5	€ <input type="text"/>

6. Totaal

Totaal 1 t/m 5 €

4. Kerncijfers personenschade 2013

Minimum (jeugd)loon

Leeftijd	Per maand	Per jaar incl. vt
23 e.v.	€ 1.469,40	€ 19.043,42
22	€ 1.249,00	€ 16.187,04
21	€ 1.065,30	€ 13.806,29
20	€ 903,70	€ 11.711,95
19	€ 771,45	€ 9.997,99
18	€ 668,60	€ 8.665,06
17	€ 580,40	€ 7.521,98
16	€ 506,95	€ 6.570,07
15	€ 440,80	€ 5.712,77

De netto-bedragen zijn niet wettelijk vastgesteld en kunnen per bedrijfstak uiteenlopen door verschillen in de inhoudingen (en de heffingskortingen).

IOAW EN IOAZ

Beide wetten vullen het totale inkomen van de rechthebbende en zijn partner aan tot bijstandsniveau. Op de hierna volgende bedragen worden dus de bruto-inkomsten van de rechthebbende en zijn partner in mindering gebracht.

	Per maand	Per jaar incl. vt
(Echt)paar vanaf 21 jaar	€ 1.567,40	€ 18.808,80
Alleenstaande vanaf 21 jaar met kinderen	€ 1.497,89	€ 17.974,68
Alleenstaande vanaf 23 jaar*	€ 1.202,83	€ 14.433,96

* Voor alleenstaanden onder de 23 jaar gelden lagere bedragen.

Bij de IOAW wordt geen rekening gehouden met vermogen. Bij de IOAZ wordt wel rekening gehouden met vermogen. Bij de IOAZ blijft vermogen tot € 127.400 buiten beschouwing. In geval van IOAZ:

- als inkomen wordt gezien: 4% van het vermogen > € 127.400. Deze inkomsten komen in mindering op de uitkering;
- bij een pensioentekort: een bedrag tot maximaal € 114.131 t.b.v. aanvullende pensioenvoorzieningen wordt buiten beschouwing gelaten.

Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid is er geen leeftijdseis. De IOAW voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten is vervallen door overgang van de WAO naar de WIA.

WAZ/Wajong-uitkering

De WAZ is per 01-08-2004 vervallen. Zelfstandigen die vóór 01-08-2004 arbeidsongeschikt werden hebben recht op WAZ-uitkering.

Leeftijd	Grondslag per werkdag	Per jaar incl. vt*	Extra toeslag per maand
23 e.v.	€ 67,56	€ 19.043,81	
22	€ 57,43	€ 16.188,36	€ 1,81
21	€ 48,98	€ 13.806,48	€ 4,41
20	€ 41,55	€ 11.712,11	€ 8,95
19	€ 35,47	€ 9.998,28	€ 14,93
18	€ 30,74	€ 8.664,99	€ 15,57

* Te vermenigvuldigen met uitkeringspercentage.

Daglonen ZW, WAO/WIA en WW

Het maximumdagloon voor de berekening van de ZW, WAO/WIA- en WW-uitkering is vastgesteld op: € 194,85.

Uitkeringspercentage WAO/Wajong/WAZ/IVA/WGA

% arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage			
	WAO/Wajong	WAZ	IVA	WGA
0 – 15	0	0	0	0
15 – 25	14	0	0	0
25 – 35	21	21	0	0
35 – 45	28	28	28	28
45 – 55	35	35	35	35
55 – 65	42	42	42	42
65 – 80	50,75	50,75	50,75	50,75
80 – 100	75	75	75	70*

* Overeenkomstig de WW is het uitkeringspercentage WGA gedurende de eerste twee maanden 75%.

Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid alleenstaanden (IWS): voor ZW/WW/WAO/WAZ/Wajong

Per 01-01-2008 is de Invoeringswet vervallen. De wet beoogde om deze uitkeringen d.m.v. kopjesbedragen te verhogen tot het minimumniveau. De toeslagenwet is hierop veranderd, zodat het sociaal minimum voor uitkeringspercentages is gewaarborgd.

WWB (bijstand)

De bijstandsuitkering wordt veelal niet in een personenschade-berekening verdisconteerd i.v.m. de vermogens- en inkomensstoets ('relevant minimum' is de algemene bijstandsnorm).

Relevant minimum (Toeslagenwet)

Gehuwd/samenwonend	100% van het netto minimumloon
Alleenstaande ouders	90% van het netto minimumloon
Alleenstaanden vanaf 23 jaar	70% van het netto minimumloon
Alleenstaanden 18 t/m 22 jaar	75% van het netto minimumloon

Premieheffingen: percentages

	Werkgever	Werknemer	Totaal
AOW		17,90%	17,90%
ANW		0,60%	0,60%
AWBZ		12,65%	12,65%
WAO/WIA-basis	4,65%		4,65%
WAO-rekenpremie	0,00%		0,00%
WGA-rekenpremie	0,54%		0,54%
AWf (WW)	1,70%		1,70%
zvw-inkomensafh.	7,75%		7,75%
zvw-ink-afh. ex wg.		5,65%	5,65%

Dit zijn landelijke gemiddelden. Deze kunnen per bedrijfstak verschillen en van substantiële invloed zijn op personenschade-berekeningen met een lange looptijd.

Premieheffing: nominaal z v w

De nominale premie Zorgverzekeringswet verschilt per ziektekostenverzekeraar en is afhankelijk van het pakket. Gemiddeld per volwassene: € 106,00 per maand. (kinderen tot 18 jaar zijn gratis meeverzekerd).

Premieheffing: maxima/vrijstellingen

Voor WIA of AWF maximaal	€ 50.853
Voor zvw maximaal	€ 50.853
AWF-franchise WN	€ 0

Autovergoeding

Belastingvrij voor zakelijke ritten per kilometer: € 0,19.

Kerncijfers vanaf 2000

Zie www.nrl.nl onder 'Rekencijfers'

Heffingskortingen 1B

	< AOW leeftijd	≥ AOW leeftijd
Algemene heffingskorting (voor iedereen)	€ 2.001	€ 1.034
Arbeidskorting, lagere inkomens (maximaal)	€ 1.723	€ 890
- loon uit tegenwoordige arbeid		
- winst uit onderneming		
Kinderkorting (afgeschaft per 01-01-2008)		
Werkbonus (vanaf 01-01-2009)		
Maximum	€ 1.100	
- loon uit tegenwoordige arbeid		
- winst uit onderneming		
- leeftijd 60 tot 64 jaar per 1 januari 2013		
- maximum werkbonus van 100% tot 120% van het minimumloon; van 120% tot 175% van het minimumloon afgebouwd tot nihil		
Inkomensafhankelijke combinatiekorting (maximaal)	€ 2.133	€ 1.101
- inkomen tegenwoordige arbeid > € 4.814		
- kind < 12 jaar per 01-01-2013		
Alleenstaande-ouderkorting	€ 947	€ 489
- alleenstaande ouder		
Aanvullende alleenstaande-ouderkorting	€ 1.319	€ 681
- recht op alleenstaande-ouderkorting		
- verdient buitenshuis		
- kind < 12 jaar per 01-01-2013		
Jonggehandicaptenkorting	€ 708	
- Wajong-uitkering		
Ouderenkorting		
- inkomen < € 35.450		€ 1.032
- inkomen > € 35.450		€ 150
Alleenstaande-ouderenkorting		€ 429
- AOW-ongehuwdenpensioen		
Levensloopverlofkorting (per opgebouwd jaar)	€ 205	
Ouderschapsverlofkorting (per verlofsuur)	€ 4,24	
Tijdelijke heffingskorting VUT/prepensioen (1%)	€ 182	
- leeftijd < AOW leeftijd		
- uitkering VUT of prepensioen		
- inkomensafhankelijke bijdrage ZVW		

Schijventarief box 1 IB

37% *	(1 ^e schijf)	tot € 19.645 en daarboven
42% *	(2 ^e schijf)	tot € 33.363 en daarboven
42%	(3 ^e schijf)	tot € 55.991 en daarboven
52%	(4 ^e schijf)	over restant

* ≥ AOW leeftijd is de 1^e schijf 19,1% en de 2^e schijf 24,1%.

Belastingtarieven box 2 IB

Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang wordt belast met tarief van 25%.

Belastingtarieven box 3 IB

Vrij van heffing op het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (30% van fictief rendement ad 4%)

Heffingsvrij vermogen per persoon	€ 21.139
Heffingsvrij vermogen samenwonenden	€ 42.278
- bij overdracht aan partner	
Heffingsvrij vermogen per minderjarig kind	vervallen
- aftrek bij één ouder	

Spaarregelingen

Spaarloonregeling	vervallen in 2012
Premiespaarregeling	vervallen in 2003
Levensloopregeling maximaal (t/m het jaar 2021)	12% brutoloon, mits: - deelname reeds in 2011 - spaartegoed per 31-12-2011 minimaal € 3.000

Lijfrente-aftrek

Jaarruimte	maximaal € 27.618
Inhaalruimte	17% van premiegrondslag
Jonger dan 55 jaar	maximaal € 6.989
Ouder dan 55 jaar	maximaal € 13.802

Kinderopvangtoeslag (vanaf 2005)

De hoogte is afhankelijk van het (verzamel)inkomen* en verschilt voor het eerste, tweede en volgende kind.

Zorgtoeslag (vanaf 2006)

De hoogte is afhankelijk van het (verzamel)inkomen*. Maximaal € 1.060 per jaar voor een alleenstaande en € 2.062 per jaar voor samenwonenden/gehuwden tezamen. Vanaf 2013 vervalt de zorgtoeslag voor een alleenstaande met een vermogen groter dan € 101.139 en voor samenwonenden/gehuwden met een vermogen groter dan € 122.278.

Huurtoeslag (vanaf 2006)

Vervangt de huursubsidie. De hoogte is afhankelijk van de huur en het (verzamel)inkomen*.

4. Kerncijfers personenschade 2013

Kindgebonden budget (vanaf 2009)

Deze regeling vervangt de kindertoeslag en werd in 2008 ingevoerd. Gezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar komen in aanmerking voor het kindgebonden budget. De hoogte is afhankelijk van het (verzamel)inkomen*.

Aantal kinderen	Inkomen tot € 26.147	Geen recht meer vanaf inkomen
1 kind	€ 1.017	€ 39.529
2 kinderen	€ 1.553	€ 46.581
3 kinderen	€ 1.736	€ 48.989
Verhoging budget voor 12-15 jarigen		€ 231
Verhoging budget voor 16-17 jarigen		€ 296

Voor 4^e en volgende kinderen € 106 extra per kind.

Vanaf 2013 vervalt het kindgebondenbudget voor een alleenstaande met een vermogen groter dan € 101.139 en voor samenwonenden/ gehuwden met een vermogen groter dan € 122.278.

De kinderopvangtoeslag, zorgtoeslag, huurtoeslag en het kindgebonden budget dienen bij de Belastingdienst te worden aangevraagd.

* Het 'verzamelinkomen' is de optelsom van het belastbaar inkomen in box 1, 2 en 3 van zowel de benadeelde als zijn toeslagpartner.

Werkdagen

In 2013 zijn er 261 werkdagen.

ANW-pensioenen

	Per maand	Tegemoetkoming i.v.m. zvw p.mnd	Per jaar incl. vt
Nabestaandenuitkering	€ 1.119,52	€ 16,23	€ 14.619,72
Halfwezenuitkering	€ 249,53	€ 16,23	€ 3.472,08
Nabestaandenuitkering voor nabestaanden met kind < 18 jaar	€ 1.369,05	€ 16,23	€ 17.897,04
Nabestaandenuitkering bij verzorgingsrelaties	€ 723,41	€ 16,23	€ 9.583,32
Wezenuitkering tot 10 jaar	€ 358,25	€ 16,23	€ 4.810,80
Wezenuitkering 10 tot 16 jaar	€ 537,37	€ 16,23	€ 7.118,76
Wezenuitkering 16 t/m 20 jaar	€ 716,49	€ 16,23	€ 9.426,72

De ANW kent een inkomenstoets. Van inkomen uit arbeid blijft een deel buiten beschouwing. Uitkeringen uit vroegere arbeid komen volledig in mindering op de ANW-uitkering. Andere nabestaanden-pensioenen hebben geen invloed.

AOW-pensioenen

	Per maand	Tegemoetkoming AOW i.v.m. KOB*	Per jaar incl. vt
Gehuwden	€ 722,21	€ 33,65	€ 9.662,64
Gehuwden met max. toeslag	€ 1.444,42	€ 33,65	€ 18.921,48
Gehuwden zonder toeslag (partner < AOW leeftijd; AOW vóór 1-2-94)	€ 1.056,72	€ 33,65	€ 13.913,88
Alleenstaande	€ 1.056,72	€ 33,65	€ 13.913,88
Alleenstaande ouder met kind tot 18 jaar	€ 1.338,07	€ 33,65	€ 17.527,08

* KOB: Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen.

De AOW-leeftijd gaat in de loop van de jaren telkens op 1 januari omhoog met steeds grotere stappen. Onderstaande tabel geeft het effect van de verhoging op de AOW-leeftijd tot 2019 aan:

Verhoging AOW tot 2019:						
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1 mnd	1 mnd	1 mnd	2 mnd	2 mnd	2 mnd	3 mnd
65+1 mnd	65+2 mnd	65+3 mnd	65+5 mnd	65+7 mnd	65+9 mnd	66 jaar

Eigen bijdrage Wmo en AWBZ

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zorgt ervoor dat mensen met een beperking de voorzieningen, hulp en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Het kan gaan om ouderen, gehandicapten of mensen met psychische problemen. Indicatiestelling en uitvoering van de Wmo gebeurt door de gemeente. Iedere gemeente legt andere accenten.

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) voorziet in de kosten van langdurige zorg en ondersteuning, thuis of in een zorginstelling, wegens ziekte of een handicap. De indicatiestelling gebeurt door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen voor zowel de Wmo als de AWBZ. Het CAK stelt op grond van onder meer het verzamelinkomen de eigen bijdrage vast. Wanneer er na een gebeurtenis een schadevergoeding wordt uitgekeerd, wordt het verzamelinkomen hoger en daardoor bijna altijd ook de eigen bijdrage. Vanaf 2013 telt 8% van de 'grondslag sparen en beleggen' (box 3-inkomen) mee bij de berekening van de eigen bijdrage.

In 2013 gelden de volgende minimum-/maximumbedragen:

Eigen bijdrage	WMO	PGB
Minimum per 4 weken		
- ongehuwd	€ 18,60	€ 18,60
- gehuwd	€ 26,60	€ 26,60
Maximum per 4 weken	kosten van voorziening	

Eigen bijdrage	AWBZ - ZmV lage eigen bijdrage	AWBZ - ZmV hoge eigen bijdrage
Minimum per maand	€ 152,00	'piepgrens'*
Maximum per maand	€ 797,80	€ 2.189,20

* 'Piepgrens': bedragen: ongehuwd € 292,94 en gehuwd € 455,63.

5. NRL-indicator jonggehandicapten

Opleidingen, beroepen en salarissen

Statistische bewerking door NRL, bedoeld als hulpmiddel bij de vaststelling van het verlies arbeidsvermogen van jonggehandicapten. Peildatum: medio 2012

Opleiding	Start-salaris	Groeit in ... naar	Eind-salaris	Verhouding tot modaal (afgerond)	Beroepen
VMBO	€ 22.134	5 - 10 jaar	€ 34.491	modaal	opperman, timmerman 2 DTP-er (junior) kapper administratief medewerker
MBO	€ 27.420	10 - 15 jaar	€ 42.865	modaal + 30%	DTP-er (senior) secretariaatsmedewerker timmerman 1 chauffeur
HBO	€ 33.947	15 - 17 jaar	€ 64.086	modaal + 90%	systeembeheerder onderwijzer manager inkoper financieel adviseur
WO	€ 37.620	15 - 20 jaar	€ 90.491	2x modaal + 70%	jurist/advocaat in loondienst ingenieur keuringsarts beleidsmedewerker

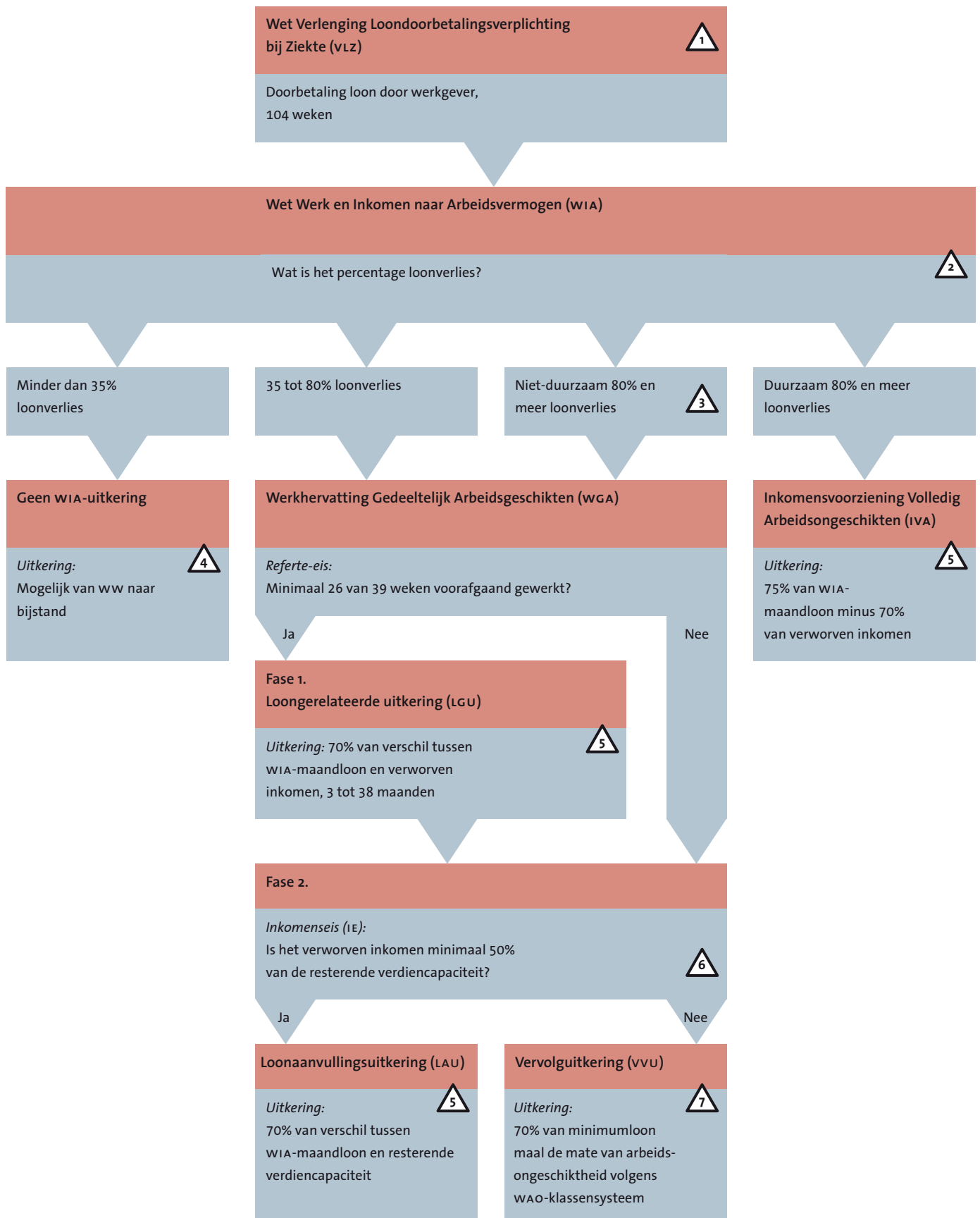
1. De gegevens zijn afgeleid uit het CBS-loonstructuuronderzoek 2002, de CBS-index brutolonen, de Loonwijzer, Intermediair en de overheidsschalen BBRA. In de lonen is een 13^e maand opgenomen, nu ook de overheid tot verstrekking hiervan is overgegaan.
2. De vermelde salarissen zijn het gemiddelde van de salarissen in de private sector (Loonwijzer, Intermediair), de overheid (BBRA) en de landelijke trend (CBS).
3. De vermelde startsalaries zijn gebaseerd op het vakvolwassen loon. Voor jeugdlonen kan een percentage daarvan worden genomen.

Inkomensterminologie

- Modaal € 33.500: meest voorkomende inkomen (voorheen ziekenfondsgrens)
- Minimumloon € 8.665 vanaf 18 jaar oplopend tot € 19.043 vanaf 23 jaar
- CBS-loonindex 2000 = 100; 2012 = 130,4

1. Hoe jonger het kind, hoe abstracter de inschatting van het theoretisch te verdienen salaris.
2. Naarmate de uitgangspunten voor beroep en carrière exacter worden geformuleerd, zoals bijvoorbeeld het van kracht zijn van een specifieke CAO, des te nauwkeuriger zal het inkomensverloop kunnen worden berekend.
3. Hoe lager het opleidingsniveau, hoe eerder begonnen wordt met werken en hoe lager het startsalaris (jeugdchalen). Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe later de startleeftijd en hoe hoger het startsalaris.
4. De NRL-indicator jonggehandicapten is tevens te gebruiken voor het bepalen van inkomens van volwassenen van wie alleen het opleidingsniveau bekend is.

6. NRL-wegwijzer WIA

Wet Verlenging Loondoorbetalingsverplichting bij Ziekte (vLZ)

Vaak begint de schade voor de werknemer al in het eerste jaar ziekte door onder meer het missen van overwerk, toeslagen en vergoedingen. In het tweede jaar neemt de schade toe, omdat ook de loonbetaling zelf dan veelal minder dan 100% is. Daarna gaat de zieke werknemer over naar de WIA, wat bijna altijd gepaard gaat met nog verdere teruggang van inkomsten.

Loonverlies

Meestal zal het 'verlies aan arbeidsvermogen' groter zijn dan het percentage aan 'loonverlies' veronderstelt.

Niet duurzaam 80% en meer loonverlies

De arbeidsongeschikte ontvangt, ondanks het feit dat hij voor 80% en meer arbeidsongeschikt is, een WIA-uitkering op basis van 70% indien de arbeidsongeschiktheid 'niet duurzaam' wordt geacht.

N.B. De eerst verkregen uitkering in verband met de WGA (LGU, LAU, VVU) bedraagt de eerste twee maanden 75% en valt daarna terug naar 70%. De IVA-uitkering is blijvend 75%.

Minder dan 35% loonverlies

 De arbeidsongeschikte heeft geen recht op een WIA-uitkering (dus mogelijk ww, bijstand of niets!).

WIA-maandloon

 Meestal zal het bepaalde 'WIA-maandloon' lager zijn dan het arbeidsinkomen in de situatie zonder arbeidsongeschiktheid. Immers:

- gemiddeld maandloon in referentiejaar is lager dan het loon op de eerste arbeidsongeschiktheidsdag;
- geen CAO-verhogingen gedurende eerste twee jaar, maar indexeringen volgens de minimumloonstijgingen;
- periodieken worden niet tot het inkomen gerekend indien verkregen gedurende 2 jaren voor de ingangsdatum van de WIA-uitkering;
- het spaarloon wordt niet tot het inkomen gerekend;
- het inkomen is lager indien in het referentiejaar minder dan gebruikelijk werd gewerkt;
- het WIA-maandloon is gemaximeerd.

Resterende verdiencapaciteit

 Indien de arbeidsongeschikte feitelijk minder verdient dan de 'resterende verdiencapaciteit' veronderstelt, leidt dit tot een hoger feitelijk loonverlies.

Minimumloon

 De vervolguitkering (VVU) wordt gebaseerd op het minimumloon, zodat de relatie met het WIA-maandloon vervalt. Daardoor neemt het werkelijke loonverlies toe.

7. NRL-wegwijzer pensioenschade

Pensioenschade (omvang)

Het gekapitaliseerde verschil tussen de te verwachten netto-pensioen-inkomsten in enerzijds de situatie zonder gebeurtenis en anderzijds de situatie met gebeurtenis.

Premievrijstelling en premievrije opbouw zeggen niet dat er geen pensioenschade is.

Premievrijstelling:

- zegt dat er geen premie betaald hoeft te worden
- zegt niets over de opbouw
- zegt niets over de omvang van de opbouw

Premievrije opbouw:

- zegt dat er geen premie betaald hoeft te worden
- zegt dat er wel opbouw is
- zegt niets over de omvang van de opbouw

1. Stopt de pensioenopbouw?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Voortzetting van de pensioenopbouw.		
<i>Met gebeurtenis</i>	In de regel zal er voortzetting van de pensioenopbouw plaatsvinden. Uitzondering: indien de deelnemer niet meer verzekerd is. Bijvoorbeeld omdat de pensioenopbouw niet wordt voortgezet indien een tijdelijk arbeidscontract eindigt voorafgaande aan de eerste WIA-dag.		
2. Wordt het pensioengevend salaris lager?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Pensioengevend salaris kan stijgen door onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - promotie; - anciënniteit (bijvoorbeeld periodieken, prestatietoelage); - wijziging pensioengevende toeslagen (bijv. stijging % eindejaarsuitkering); - indexering. 		
<i>Met gebeurtenis</i>	Pensioengevend salaris wordt gefixeerd met uitzondering van indexering (kan gelijk zijn aan de situatie zonder gebeurtenis).		
3. Wordt de AOW-franchise hoger?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Geen wijzigingen.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Verhoging van de AOW-franchise of een gemiste verlaging van de AOW-franchise heeft verlaging van de pensioengrondslag tot gevolg.		
4. Wordt het opbouwpercentage lager?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Opbouwpercentage ongewijzigd.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Opbouwpercentage verlaagd (bijvoorbeeld plafond).		
5. Wordt de opbouwperiode korter?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Het aantal opbouwjaren kan wel worden verhoogd door langer te werken. Deelnemer kan langer doorwerken dan de pensioenrichtleeftijd, waardoor zijn opgebouwde pensioenrechten toenemen.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Het aantal opbouwjaren kan niet worden verhoogd door langer te werken.		
6. Wordt de indexering van het opgebouwd pensioen lager?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Soms voor actieven hoger.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Soms voor inactieven lager.		
7. Pensioenbreuk?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	De deelnemer blijft bij dezelfde werkgever en derhalve bij hetzelfde pensioenfonds, zodat de pensioenopbouw ongewijzigd voortgezet wordt.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Wanneer de deelnemer als gevolg van een gebeurtenis moet veranderen van werkgever en daardoor meestal met een ander pensioenfonds te maken krijgt, treedt er pensioenbreuk op. Pensioenbreuk leidt soms tot pensioenschade.		

Eén of meer keer 'Ja' aangekruist?
Pensioenschade meer regel dan uitzondering

---

8. Recht op (eenzijdige) berekeningen

---

1. Rechtbank 's-Hertogenbosch, 13 december 2011

Voor wat betreft de kosten van het NRL overweegt de rechtbank dat het [verzoekster] vrij stond om het NRL een berekening van de schade te laten maken ook al stonden de uitgangspunten tussen partijen nog niet vast en ook al had het ziekenhuis aangeboden met een eigen berekening te komen. De kosten van het NRL ad [...] komen dan ook in aanmerking voor vergoeding door het ziekenhuis op grond van artikel 6:96 BW.

2. Rechtbank 's-Gravenhage, 4 februari 2010

Dat er al veel kosten door [gedaagde] zij voldaan doet er niet aan af dat de kosten van het NRL als terechte kosten buiten rechte kunnen worden opgevoerd.

3. Rechtbank Rotterdam, 9 april 2008

De rechtbank acht de desbetreffende kosten (redactie: NRL-rapporten) toewijsbaar, ook voor het rapport dat hangende het overleg tussen partijen is opgesteld, nu dit overleg de wenselijkheid voor eiser niet heeft hoeven wegnemen om zich aldus goed te laten informeren over zijn positie.

4. Rechtbank Amsterdam, 29 augustus 2007

Geen rechtsregel verplicht slachtoffer om verzekeraar vooraf te informeren over voorgenomen NRL-berekening.

5. Rechtbank Arnhem, 8 augustus 2007

Ondanks later gebleken onhoudbare uitgangspunten slachtoffer zijn NRL-kosten partijrapportage toewijsbaar.

6. Rechtbank Alkmaar, 18 juli 2007

Vragen door verzekeraar over in opdracht van advocaat gemaakte NRL-berekening mag advocaat voor rekening van de verzekeraar ter beantwoording doorleiden naar het NRL.

7. Gerechtshof Amsterdam, 8 december 2005

Het stond slachtoffer in redelijkheid vrij om de onderhavige kosten te maken, gezien de ingewikkeldheid van de berekening daarvan. De berekening zou bovendien als basis hebben kunnen dienen bij eventuele onderhandelingen.

8. Hoge Raad, 11 juli 2003

Ook indien de schade gering of nihil is, komen de kosten voor vergoeding in aanmerking.

9. Rechtbank Arnhem, 31 augustus 2000

Juist omdat partijen het niet eens zijn, mag de belangenbehartiger het maken van ingewikkelde berekeningen uitbesteden.

10. Gerechtshof Amsterdam, 27 juni 1991

Het slachtoffer mag eenzijdig een berekening laten vervaardigen, omdat in redelijkheid niet van het slachtoffer kan worden gevergd, dat hij de berekening van zijn schade aan de verzekeraar van zijn tegenpartij zou toevertrouwen.

De citaten uit achterliggende vonnissen en arresten en meer uitspraken kunt u lezen in de 'Uitspraken (korte versie)' en 'Uitspraken (lange versie)' op www.nrl.nl onder 'Kosten'.

---

9. Richtlijnen Stichting BKP

In 2012 is door De Letselschade Raad de Gedragscode Behandeling Letselschade 2012 (GBL) geïntroduceerd.

In de GBL is het doel van de Stichting BKP genoemd, te weten 'het ontwikkelen, formuleren en bewaken van kwaliteitseisen waaraan een deskundige personenschadeberekening dient te voldoen.' Deze Stichting BKP heeft in dat kader twee richtlijnen opgesteld.

A. De Richtlijn 'Opstellen Personenschadeberekening'

In deze richtlijn is opgenomen, dat er altijd een professionele schadeberekening gemaakt moet worden in (kort weergegeven) tenminste één van de volgende situaties:

1. verschenen schade van 5 jaar of meer;
2. toekomstschade;
3. schade van een zelfstandig ondernemer;
4. kindschade en schade bij jeugdigen;
5. overlijdensschade.

B. De Richtlijn 'Kwaliteitseisen Personenschadeberekening'

In deze richtlijn is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen een professionele door een rekenkundige opgestelde personenschadeberekening moet voldoen. Deze kwaliteitseisen omvatten het volgende:

1. De personenschadeberekening bestaat uit een toelichtende rapportage en een (technische) berekening van de schade die voldoet aan de huidige wet- en regelgeving.
2. De toelichtende rapportage heeft tot doel op inzichtelijke wijze aan te geven hoe de berekening tot stand is gekomen en daarin dienen minimaal te zijn opgenomen:
  - a. de gehanteerde uitgangspunten;
  - b. de aannames die ten behoeve van de berekening zijn gedaan;
  - c. een verbindende tekst tussen de uitgangspunten en de berekeningen;
  - d. de in het rekenprogramma in te voeren gegevens en de samenstelling daarvan.
3. De technische berekening bevat minimaal:
  - a. de gegevens die vanuit de toelichtende rapportage in het rekenprogramma zijn overgenomen;
  - b. de berekende schadebedragen.

10. NRL-tabel contante waarde en wettelijke rente

Mannen

Looptijd	X=1-10	X=11-20	X=21-30	X=31-40	X=41-50	X=51-60	X=61-70	X=71-80
1	0,9715	0,9714	0,9711	0,9708	0,9694	0,9653	0,9537	0,9188
2	1,9154	1,9149	1,9142	1,9132	1,9088	1,8966	1,8613	1,7579
3	2,8324	2,8313	2,8300	2,8279	2,8189	2,7943	2,7229	2,5192
4	3,7233	3,7214	3,7193	3,7156	3,7004	3,6589	3,5388	3,2049
5	4,5889	4,5858	4,5829	4,5772	4,5538	4,4908	4,3090	3,8177
6	5,4298	5,4253	5,4214	5,4131	5,3798	5,2904	5,0338	
7	6,2468	6,2406	6,2356	6,2240	6,1790	6,0581	5,7134	
8	7,0405	7,0324	7,0262	7,0106	6,9517	6,7942	6,3481	
9	7,8115	7,8013	7,7938	7,7735	7,6985	7,4988	6,9382	
10	8,5605	8,5481	8,5390	8,5131	8,4199	8,1721	7,4842	
11	9,2880	9,2732	9,2625	9,2301	9,1164	8,8145	7,9868	
12	9,9947	9,9774	9,9648	9,9249	9,7882	9,4259	8,4466	
13	10,6811	10,6612	10,6464	10,5981	10,4359	10,0065	8,8646	
14	11,3478	11,3253	11,3080	11,2501	11,0597	10,5564	9,2420	
15	11,9952	11,9702	11,9500	11,8814	11,6599	11,0756	9,5801	
16	12,6240	12,5963	12,5730	12,4923	12,2369	11,5644		
17	13,2347	13,2043	13,1773	13,0834	12,7908	12,0229		
18	13,8277	13,7947	13,7635	13,6550	13,3219	12,4513		
19	14,4036	14,3678	14,3320	14,2074	13,8304	12,8497		
20	14,9629	14,9243	14,8832	14,7410	14,3164	13,2186		
21	15,5061	15,4645	15,4175	15,2562	14,7799	13,5583		
22	16,0335	15,9889	15,9353	15,7531	15,2212	13,8692		
23	16,5457	16,4979	16,4370	16,2322	15,6403	14,1521		
24	17,0431	16,9920	16,9229	16,6936	16,0373	14,4077		
25	17,5261	17,4714	17,3933	17,1376	16,4122	14,6368		
26	17,9951	17,9365	17,8486	17,5644	16,7652			
27	18,4505	18,3878	18,2891	17,9742	17,0962			
28	18,8926	18,8255	18,7151	18,3671	17,4056			
29	19,3219	19,2500	19,1267	18,7432	17,6934			
30	19,7387	19,6616	19,5244	19,1027	17,9599			
31	20,1433	20,0606	19,9083	19,4457	18,2054			
32	20,5361	20,4473	20,2787	19,7722	18,4301			
33	20,9174	20,8219	20,6357	20,0822	18,6346			
34	21,2874	21,1847	20,9795	20,3759	18,8194			
35	21,6464	21,5360	21,3104	20,6533	18,9852			
36	21,9948	21,8760	21,6285	20,9145				
37	22,3328	22,2049	21,9339	21,1594				
38	22,6607	22,5230	22,2267	21,3884				
39	22,9787	22,8304	22,5070	21,6014				
40	23,2869	23,1273	22,7749	21,7986				
41	23,5858	23,4140	23,0305	21,9802				
42	23,8754	23,6905	23,2738	22,1466				
43	24,1560	23,9571	23,5049	22,2980				
44	24,4277	24,2139	23,7238	22,4348				
45	24,6908	24,4610	23,9305	22,5575				
46	24,9455	24,6985	24,1251					
47	25,1918	24,9266	24,3077					
48	25,4301	25,1452	24,4784					
49	25,6603	25,3545	24,6371					
50	25,8827	25,5546	24,7841					
51	26,0974	25,7455	24,9195					
52	26,3046	25,9272	25,0435					
53	26,5043	26,0997	25,1563					
54	26,6966	26,2632	25,2583					
55	26,8817	26,4175	25,3497					
56	27,0596	26,5629						
57	27,2304	26,6992						
58	27,3941	26,8267						
59	27,5509	26,9452						
60	27,7008	27,0550						
61	27,8437	27,1561						
62	27,9798	27,2487						
63	28,1091	27,3330						
64	28,2315	27,4091						
65	28,3471	27,4774						

Gebruiksaanwijzing

Bij: netto-jaarschade (huishoudelijke hulp e.d.)

X = leeftijd op kapitalisatiedatum

Kapitalisatiefactor = looptijd x kolom leeftijd

Contante waarde = gevonden factor x netto-jaarschade

Met sterftekansen volgens GBM/GBV 2000-2005, inflatie 3%, rente 6%.

Rekentool

Ga naar www.nrl.nl onder 'Rekentools' voor:

1. berekenen belastingschade
2. looptijd met wisselende jaarschaden
3. 'uitzetten' sterftekanscorrectie (richtlijn zelfwerkzaamheid van De Letselschade Raad)
4. kapitaliseren anders dan met 6% en 3%

Vrouwen

Looptijd	X=1-10	X=11-20	X=21-30	X=31-40	X=41-50	X=51-60	X=61-70	X=71-80
1	0,9716	0,9715	0,9714	0,9711	0,9698	0,9674	0,9618	0,9420
2	1,9155	1,9154	1,9150	1,9140	1,9102	1,9031	1,8858	1,8260
3	2,8326	2,8323	2,8316	2,8295	2,8219	2,8076	2,7724	2,6518
4	3,7237	3,7231	3,7220	3,7182	3,7055	3,6816	3,6221	3,4194
5	4,5895	4,5885	4,5868	4,5810	4,5617	4,5258	4,4349	4,1289
6	5,4307	5,4291	5,4268	5,4184	5,3913	5,3408	5,2113	
7	6,2479	6,2458	6,2426	6,2311	6,1948	6,1272	5,9512	
8	7,0420	7,0392	7,0350	7,0197	6,9728	6,8854	6,6549	
9	7,8134	7,8098	7,8046	7,7848	7,7259	7,6159	7,3223	
10	8,5629	8,5585	8,5519	8,5269	8,4548	8,3192	7,9536	
11	9,2910	9,2858	9,2776	9,2467	9,1600	8,9957	8,5485	
12	9,9984	9,9922	9,9822	9,9446	9,8420	9,6456	9,1071	
13	10,6856	10,6784	10,6664	10,6211	10,5013	10,2693	9,6294	
14	11,3532	11,3450	11,3306	11,2769	11,1384	10,8670	10,1153	
15	12,0018	11,9925	11,9754	11,9124	11,7537	11,4389	10,5649	
16	12,6319	12,6213	12,6012	12,5280	12,3478	11,9851		
17	13,2439	13,2321	13,2085	13,1243	12,9210	12,5058		
18	13,8385	13,8254	13,7978	13,7017	13,4737	13,0010		
19	14,4162	14,4015	14,3696	14,2607	14,0062	13,4707		
20	14,9773	14,9610	14,9242	14,8016	14,5189	13,9150		
21	15,5223	15,5043	15,4621	15,3250	15,0120	14,3339		
22	16,0518	16,0318	15,9837	15,8311	15,4858	14,7272		
23	16,5661	16,5440	16,4893	16,3204	15,9405	15,0951		
24	17,0657	17,0413	16,9793	16,7932	16,3762	15,4374		
25	17,5509	17,5240	17,4542	17,2499	16,7932	15,7542		
26	18,0222	17,9925	17,9143	17,6908	17,1914			
27	18,4800	18,4472	18,3599	18,1162	17,5710			
28	18,9246	18,8884	18,7914	18,5264	17,9321			
29	19,3564	19,3165	19,2092	18,9217	18,2746			
30	19,7757	19,7317	19,6134	19,3022	18,5986			
31	20,1829	20,1344	20,0045	19,6682	18,9041			
32	20,5783	20,5248	20,3828	20,0198	19,1910			
33	20,9622	20,9034	20,7485	20,3573	19,4593			
34	21,3349	21,2703	21,1018	20,6807	19,7090			
35	21,6966	21,6258	21,4431	20,9902	19,9401			
36	22,0478	21,9703	21,7726	21,2858				
37	22,3886	22,3039	22,0905	21,5676				
38	22,7193	22,6269	22,3971	21,8356				
39	23,0401	22,9397	22,6925	22,0898				
40	23,3513	23,2423	22,9768	22,3304				
41	23,6531	23,5351	23,2504	22,5571				
42	23,9457	23,8183	23,5132	22,7701				
43	24,2294	24,0921	23,7654	22,9693				
44	24,5044	24,3566	24,0071	23,1547				
45	24,7709	24,6121	24,2384	23,3263				
46	25,0290	24,8588	24,4593					
47	25,2791	25,0969	24,6699					
48	25,5212	25,3264	24,8702					
49	25,7556	25,5475	25,0602					
50	25,9824	25,7604	25,2400					
51	26,2019	25,9652	25,4094					
52	26,4141	26,1619	25,5686					
53	26,6193	26,3507	25,7175					
54	26,8175	26,5317	25,8561					
55	27,0091	26,7048	25,9843					
56	27,1939	26,8702						
57	27,3723	27,0279						
58	27,5443	27,1779						
59	27,7101	27,3201						
60	27,8696	27,4547						
61	28,0231	27,5816						
62	28,1706	27,7008						
63	28,3121	27,8123						
64	28,4477	27,9160						
65	28,5775	28,0120						

Wettelijke rente

Datum	Rente	Datum	Rente	Datum	Rente
1-7-1993	10%	1-1-1998	6%	1-1-2007	6%
1-1-1994	9%	1-1-2001	8%	1-7-2009	4%
1-1-1995	8%	1-4-2002	7%	1-1-2010	3%
1-1-1996	7%	1-8-2003	5%	1-7-2011	4%
1-7-1996	5%	1-2-2004	4%	1-7-2012	3%

11. Richtlijnen van De Letselschade Raad

A. Huishoudelijke hulp

De Letselschade Richtlijn Huishoudelijke hulp is op 1 juli 2009 geheel vernieuwd. Per 1 januari 2013 zijn de bedragen niet gewijzigd. Normbedragen huishoudelijke hulp per week (een week wordt gelijkgesteld met 7 dagen).

	Licht tot matig beperkt	Zwaar beperkt
Alleenstaande	€ 63,00	€ 126,00
2-persoonshuishouden	€ 84,00	€ 168,00
Gezin met inwonende kinderen jonger dan 5 jaar	€ 157,50	€ 315,00
Gezin met inwonende kinderen ouder dan 5 jaar	€ 136,50	€ 273,00

- gedurende een periode van 3 maanden gelden de normbedragen volgens de tabel
- na deze periode van 3 maanden geldt voor de volgende 3 maanden een uurtarief van € 8,50
- na verloop van deze 2e termijn van 3 maanden (= 6 maanden na ongeval) betaalt de verzekeraar een 'redelijke vergoeding'.

Aanbeveling geldt voor ongevallen m.i.v. 1 juli 2009 (de oorspronkelijke aanbeveling geldt voor ongevallen m.i.v. 1 november 2004).

Zie ook concrete vaststelling*.

B. Zelfwerkzaamheid

Per 1 januari 2013 zijn de bedragen niet gewijzigd.

Categorie	Normbedrag schadevergoeding (per jaar)
Eigen woning/met tuin/alle onderhoud	€ 1.080
Eigen woning/met tuin/weinig onderhoud	€ 540
Eigen woning/zonder tuin/alle onderhoud	€ 702
Eigen woning/zonder tuin/weinig onderhoud	€ 270
Huurwoning/met tuin/alle onderhoud	€ 540
Huurwoning/met tuin/weinig onderhoud	€ 270
Huurwoning/zonder tuin/alle onderhoud	€ 351
Huurwoning/zonder tuin/weinig onderhoud	€ 135

Deze normbedragen zijn gebaseerd op de technische rekenvoorbeelden voor schilderwerk en tuinonderhoud, waarbij is uitgegaan van een twee-onder-een-kap/hoekwoning.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt in de kosten van onderhoud voor een viertal woningtypen:

Woningtype	Omrekenfactor t.a.v. de bedragen in de schadevergoedingstabel
Vrijstaande woning	1,3
Twee-onder-een-kap/hoekwoning	1,0
Rijtjeshuis	0,8
Flat/appartement	0,7

Looptijd tot 70 jaar, zonder sterftেকanscorrectie, met de dan geldende rekenrente.

Aanbeveling geldt voor ongevallen m.i.v. 15 september 2006.

Zie ook concrete vaststelling*.

C. Kilometervergoeding

Per 1 januari 2013 zijn de bedragen niet gewijzigd.

Ingangs/wijzigingsdatum	Kilometervergoeding
1 januari 2010	€ 0,24
1 januari 2009	€ 0,24
1 januari 2008	€ 0,24
1 januari 2006	€ 0,22
1 januari 2005	€ 0,21
1 januari 2002	€ 0,20
25 februari 1999	f 0,40

Onder de normering vallen:

- reiskosten van gezins- en naaste familieleden voor het bezoeken van het slachtoffer in het ziekenhuis of bij tijdelijk verblijf in een revalidatiecentrum
- reiskosten van het slachtoffer voor bezoeken aan artsen, fysiotherapeuten en andere beroepsbeoefenaren die betrokken zijn bij de medische behandeling, alsmede voor bezoeken aan een Bureau Slachtofferhulp en andere belangenbehartigers.

Vergoeding		
Personenauto	≤ 2000 km per jaar	€ 0,24
Personenauto	> 2000 km per jaar	Concreet op basis van ANWB-tabellen, waarbij zowel de vaste als variabele kosten als uitgangspunt voor de vergoeding gelden
Openbaar vervoer		Daadwerkelijk gemaakte kosten
Taxi		Daadwerkelijk gemaakte kosten (indien openbaar of eigen vervoer geen passende voorziening)

Aanbeveling kilometervergoeding geldt voor ongevallen m.i.v. 25 februari 1999.

D. Ziekenhuis- en revalidatiedaggeldvergoeding

Per 1 januari 2013 zijn de bedragen gewijzigd.

Ingangs-/wijzigingsdatum	Ziekenhuisdaggeldvergoeding	Revalidatiedaggeldvergoeding
1 januari 2013	€ 28	€ 14
1 januari 2010	€ 26	€ 13
1 januari 2009	€ 25	€ 12,50
1 januari 2008	€ 25	
1 januari 2006	€ 25	
1 januari 2005	€ 23	
1 januari 2002	€ 23	
25 februari 1999	f 50	

Toelichting tijdelijk verblijf:

Van een 'tijdelijk verblijf' in een revalidatievoorziening is sprake:

- gedurende een maximale al dan niet aaneengesloten herstel- en/of verpleegduur van 365 dagen, waarbij
- de duur van ziekenhuisopname(n) voor dit totaal van 365 dagen meetelt, met dien verstande dat
- de vergoeding van het revalidatiedaggeld komt te vervallen op het moment dat het voor betrokkene of diens naasten duidelijk is dat de opname een zodanig langdurig of permanent karakter krijgt, dat het dan nog resterende aantal dagen van die 365 dagen zal worden overschreden.

Aanbeveling ziekenhuisdaggeldvergoeding geldt voor ongevallen m.i.v. 25 februari 1999. Aanbeveling revalidatiedaggeldvergoeding geldt voor ongevallen m.i.v. 1 januari 2009.

E. Studievertraging

Deze aanbeveling ziet louter op de studievertraging als zodanig c.q. het daardoor later betreden van de arbeidsmarkt. Het gaat om een studievertraging van maximaal 1 jaar.

Deze aanbeveling beoogt een vangnet te bieden voor het merendeel van de voorkomende gevallen en laat de eventuele mogelijkheid om schade wegens studievertraging concreet vast te stellen onverlet. Categorie-indeling en netto-normbedragen voor schade wegens studievertraging op basis van één jaar studievertraging:

Categorie	2011	2012	2013
Basisschool	€ 5.490	€ 5.561	€ 5.650
Vmbo/lbo	€ 12.606	€ 12.770	€ 12.974
Havo/mbo/vwo	€ 15.345	€ 15.544	€ 15.793
Hbo/wo	€ 18.633	€ 18.875	€ 19.177

Aanbeveling geldt voor ongevallen m.i.v. 15 september 2006.

Zie ook concrete vaststelling*.

* Concrete vaststelling

Indien men van mening is dat de in redelijkheid gemaakte kosten uitstijgen boven het normbedrag, dient men dat met behulp van rekeningen en dergelijke aan te tonen. In dat geval wordt de vergoeding concreet vastgesteld.

Alle normbedragen zijn gebaseerd op de bedragen die per 1 januari 2013 door De Letselschade Raad werden vrijgegeven.

---

12. Cursusaanbod

Het cursusaanbod is vanaf 1 januari 2012 gesplitst in 2 onderdelen. Alle niet-incompany cursussen worden door NRL gegeven in samenwerking met Sdu Juridische Opleidingen. Alle incompany cursussen vallen buiten het bereik van deze samenwerking en worden derhalve door NRL georganiseerd en gegeven.

Externe cursussen in samenwerking met SDU

In samenwerking met Sdu Juridische Opleidingen verzorgt NRL een drietal rekentechnische cursussen op academisch niveau voor beroepsbeoefenaren op het gebied van personenschade. Voor NIVRE-experts vormen de cursussen 107 BW en 108 BW tezamen een module van de NIVRE-opleiding.

Nadere informatie over data, locaties, kosten, toekenning van studiepunten en cursusprogramma vindt u op www.sdujuridischeopleidingen.nl onder 'aanbod' en het rechtsgebied 'Letselschade'.

NRL incompany cursussen

NRL heeft een ruim aanbod incompany cursussen op het gebied van letsel- en overlijdensschadeberekeringen. Standaard worden aangeboden de eendaagse cursussen 'de letselschadeberekening ex artikel 6:107 BW' en 'de overlijdensschadeberekening ex artikel 6:108 BW' en de tweedaagse cursus 'schadevaststelling bij ondernemers met letsel'. Voor aspirant NIVRE-leden vormen de beide eendaagse cursussen '107' en '108' een module van de NIVRE-opleiding.

Desgewenst levert NRL maatwerk en wordt in overleg met u een cursus samengesteld die aansluit op de leer- en ontwikkelingswensen van uw organisatie, bijvoorbeeld op basis van een casus uit uw eigen dagelijkse praktijk. Met een incompany cursus brengt u uw hele team in één keer op hetzelfde kennisniveau, terwijl de kosten veelal aanzienlijk lager zijn dan wanneer uw medewerkers individueel op cursus gaan. Een bijkomend voordeel is, dat u niet aan vaste data gebonden bent, maar in samenspraak met NRL een datum kunt bepalen die uw organisatie het beste uitkomt.

Geen weten zonder meten

Nederlands Rekencentrum Letselschade B.V.

Postbus 341
2501 CH Den Haag
Tel. (070) 36 03 353

E-mail info@nrl.nl
www.nrl.nl

KvK 30 105 250

